

Orthochirus zagrosensis Kovařík, 2004, ♀

Co nového u štírů

v roce 2004

■ František Kovařík

V roce 2004 bylo publikováno velké množství článků (viz literatura), avšak jednalo se především o jednotlivé taxonomické úkony. Nezaznamenal jsem žádnou zásadní knihu, a tak si největší pozornost zaslouží revize a klíč jihoafrických druhů rodu *Parabuthus*. Prendini prohlédl většinu typů a několik druhů synonymizoval. Další velkou revizí prošel chovatelsky atraktivní rod *Heterometrus*. Její kompletní verzi, která zahrnuje fotografie všech druhů rodu *Heterometrus*, můžete spolu s dalšími mými články nalézt na www.butbn.cas.cz/klimes/arachno.

Chovatele může zaujmout krátká poznámka Rolanda Teruela, v níž autor poprvé popisuje partenogenezi u štíra *Centruroides gracilis*, který je poměrně často chován i českými teraristy. Dosud byla partenogeneze, tedy rozmnožení neoplovněné samice, pokládána za výsadu čtyř druhů rodu *Tityus* (respektive tří; u čtvrtého, tedy u *Tityus trivittatus* byla publikována až v roce 2005) a dále druhů *Ananteris coineaui*, *Hottentotta hottentotta* a *Liocheles australasiae*. U posledně jmenovaného a některých populací rodu *Tityus* se stala jediným způsobem rozmnožení a samci se v populaci vůbec nevyskytují, nebo se vyskytují jen velmi

vzácně. Případ *C. gracilis* je trochu odlišný, jelikož v populaci se samci vyskytují, ale, jak je vidět, pokud v době, kdy „je to třeba“, žádný samec v blízkosti není, samice si umí poradit sama.

V roce 2004 došlo k několika taxonomickým přesunům. Synonymizován byl rod *Caribetityus* Lourenço, 1999 k rodu *Tityus* C. L. Koch, 1836. Naopak nově byl popsán rod *Hoffmanniadrurus* Fet & Soleglad, 2004, do něhož byly přesunuty z rodu *Hadrurus* mexické druhy *H. aztecus* (Pocock, 1902) a *H. gertschi* (Soleglad, 1976). Dalším novým rodem endemickým pro Peru je *Pachakutej* Ochoa, 2004, do něhož byly, kromě nových druhů uvedených v tabulce, přesunuty z rodu *Orobothriurus* druhy *P. crassimanus* (Maury, 1976), *P. inca* (Maury, 1976), *P. iskay* (Acosta & Ochoa, 2001) a *P. peruvianus* (Mello-Leitão, 1948).

Hodně nových druhů popsal také Lourenço. Nenechte se zmást tím, že u španělských druhů rodu *Buthus* je jako spoluautor uveden Max Vachon. Tento významný arachnolog zemřel již v roce 1991, a je tedy nesporné, že nikdy nemohl vidět typové exempláře druhu *Buthus ibericus* Lourenço & Vachon, 2004, které byly nalezeny 7.9.2003, ani se nemohl podílet na konečné podobě publikova-

ného článku. Chci věřit, že Lourenço chtěl spoluautorstvím vyjádřit Vachonovi svou úctu, ale myslím, že tato forma není vhodná a redaktor prestižního časopisu, v němž byl popis publikován, na to neměl přistoupit.

Kromě druhů uvedených v tabulce byl také popsán *Buthacus mabraoui* Lourenço, 2004 z Maroka, ale s ohledem na nesrovnalosti v definování tohoto druhu byl v roce 2005 označen jako nomen dubium (pochybné jméno).

V roce 2004 byl také publikován článek o štírech afrického Gabonu. Prendini ho dokončil již před několika lety, ještě před opublikováním mé revize rodu *Babycurus* (2000). Když se však dozvěděl o existenci této revize, musel svůj rukopis dodatečně upravit, především proto, že se chystal ve svém článku popsat jako nový druh štíra, který již své vědecké jméno měl (*B. melanicus* Kovařík, 2000). Přínosem jeho článku bylo nalezení holotypu druhu *B. buettneri*, čímž přestává být nositelem charakterů uvedeného druhu neotyp designovaný v roce 2000. Chybou zase byly Prendiniho závěry o validitě některých druhů. Ty jsou v souladu s ICZN napraveny formálním opublikováním statutu a synonymizací níže v anglickém sumáři. ■

Literatura

(nejedná se o kompletní publikované články, pokusil jsem se udělat přehled především těch, v nichž byly publikovány taxonomické úkony a těch, které dle mého subjektivního názoru stojí za povšimnutí)

- Armas L. F. de & Abud Antun A. J. 2004: Adiciones al género *Tityus* en República Dominicana, noc la descripción de dos especies nuevas. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 53-64.
- Armas L. F. de & Martín-Frías E. 2004: Nueva especie de *Diplocentrus* de Veracruz, México. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 103-106.
- Armas L. F. de, Martín-Frías E. & Berea P. 2004: Nuevo *Diplocentrus* del estado de Veracruz, México. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 275-280.
- Fet V., Sotgiu M. E. & Gantenbein B. 2004: The Euroscorpion: taxonomy and systematics of the genus *Euscorpion* Thorell, 1876. *Euscorpion* 17: 47-60.
- Fet V., Sotgiu M. E. & Gromov A. 2004: The platypus of a scorpion: the genus *Pseudochactas* Gromov, 1998. *Euscorpion* 17: 61-68.
- Fet V., Sotgiu M. E. & Kovarik F. 2004: Subfamily *Lisposominae* revisited. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 195-208.
- González Santillán E. & Sissom W. D. 2004: Description of the male of *Vaejovis sprousei* Sissom, 1990. *Texas Mem. Mus., Speleol. Mon.* 6: 9-12.
- González Sponga M. A. 2004: Arácnidos de Venezuela. Cinco nuevas especies de escorpiones de la Guyana-Amazona (*Chactidae: Buthidae*). *Mem. Fund. La Salle de Cienc. Nat.* 2004 (2003), 159-160: 265-281.
- Kovarik F. 2004: *Parabuthus cimrmani* sp. nov. from Somalia. *Acta Soc. Zool. Bohem.* 68: 15-19.
- Kovarik F. 2004: A review of the genus *Heterometrus* Ehrenberg, 1828, with descriptions of seven new species. *Euscorpion* 15: 1-60.
- Kovarik F. 2004: Revision and taxonomic position of genera *Afghanorthochirus* Lourenço & Vachon, *Baloorthochirus* Kovarik, *Butholus* Simon, *Nanobuthus* Pocock, *Orthochiroides* Kovarik, *Pakistanorthochirus* Lourenço, and *Asian Orthochirus* Karsch, with descriptions of twelve new species. *Euscorpion* 16: 1-33.
- Kovarik F. 2004: *Euscorpion kubani* sp. nov. from Laos. *Acta Mus. Moraviae, Sc. biol. (Brno).* 89: 13-18.
- Lourenço W. R. 2004: The genus *Ananteris* Thorell in the Brazilian Amazonia. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 137-140.
- Lourenço W. R. 2004: *Humicolous microchardid* scorpions: a new genus and species from Madagascar. *C. R. Biologies*, 327 (1): 77-83.
- Lourenço W. R. 2004: A new species of *Compsobuthus* Vachon, 1949 from India. *Ent. Mitt. Zool. Mus. Hamburg* 14(169): 157-163.
- Lourenço W. R. 2004: Description of a new species of *Buthacus* Birula, 1908 from Afghanistan. *Ent. Mitt. Zool. Mus. Hamburg* 14(170): 205-210.
- Lourenço W. R. 2004: On the genus *Hottentotta* Birula 1908, with the description of a new species from Chad. *Ent. Mitt. Zool. Mus. Hamburg* 14(170): 211-218.
- Lourenço W. R. 2004: New considerations on the Northwestern African species of *Buthacus*, and description of a new species. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 225-231.
- Lourenço W. R. 2004: List of the species of *Ananteris* Thorell, 1891 with the description of a new species from the State of Bahia, Brazil. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 163-166.
- Lourenço W. R. 2004: Further considerations regarding *Tityobuthus baroni* (Pocock, 1890) with the description of a new species from Ste Marie Island, Madagascar. *Zoosystema* 26(3): 385-392.
- Lourenço W. R. & J. De Souza Araújo 2004: Nouvelles considerations sur le genre *Auyantepuia* González-Sponga et description d'une nouvelle espèce pour la région de Manaus, en Amazonie brésilienne. *Acta Biol. Paranaense, Curitiba*, 33(1-4): 1-11.
- Lourenço W. R., Baptista R. L. G. & De Leao Giupponi A. P. 2004: Troglobitic scorpions: a new genus and species from Brazil. *C. R. Biologies* 327 (12) : 1151-1156.
- Lourenço, W. R. & Bruehmueller Ramos E. C. 2004: New considerations on the status of *Tityus magnimanus* Pocock, 1897, and description of a new species of *Tityus* from the State of Roraima, Brazil. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 285-291.
- Lourenço W. R. & Goodman S. M. 2004: A new species of *Tityobuthus* from Namoroka in the Province of Mahajanga, Madagascar. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 19-22.
- Lourenço W. R. & Goodman S. M. 2004: Description of a new species of *Heteroscorpion* Birula from the eastern lowland humid forest of south-eastern Madagascar. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 319-323.
- Lourenço, W. R. & de Leão Giupponi A. P. 2004: Description of a new species of *Tityus*, from the States of Espírito Santo and Rio de Janeiro, Brazil. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 237-243.
- Lourenço W. R. & Machado A. M. 2004: A new species of *Brotheas* from the Rio Negro region in the State of Amazonas, Brazil. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 65-68.
- Lourenço W. R. & Slimani T. 2004: Description of a new scorpion species of the genus *Buthus* from Morocco. *Ent. Mitt. Zool. Mus. Hamburg* 14(169): 165-170.
- Lourenço W. R. & Vachon M. 2004: Considérations sur le genre *Buthus* en Espagne, et description de deux nouvelles espèces. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 81-94.
- Martín-Frías E. 2004: Nueva especie de *Bioculus* Stahnke, 1968. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 297-301.
- Ochoa J. A. 2004: Filogenia del género *Orobothriurus* y descripción de un nuevo género de *Bothriuridae*. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 43-73.
- Ojanguren Affilastro A. A. 2004: Sistemática y distribución de *Brachistosternus* (L.) intermedius Lönnberg. *Physis, Sec. C*, 59(136-137): 29-35.
- Ojanguren Affilastro A. A. 2004: Un nuevo *Brachistosternus* Pocock, 1893 del norte de Chile. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 69-74.
- Ponce Saavedra & Francke O. F. 2004: Una nueva especie de alacrán del género *Centruroides* de la depresión del balsas, México. *Acta Zool. Mexicana* 20(2): 221-232.
- Ponce Saavedra J. & Sissom W. D. 2004: A new species of the genus *Vaejovis* endemic to the balsas basin of Michoacan, Mexico. *J. Arachnol.* 32: 539-544.
- Prendini L. 2004: On the Scorpions of Gabon and neighboring countries, with a Reassessment of the synonyms attributed to *Babycurus buettneri* Karsch and a redescription of *Babycurus melanicus* Kovarik. *Calif. Acad. Sc. Mem.* 28: 235-267.
- Prendini L. 2004: Systematics of the genus *Pseudolychas* Kraepelin. *Ent. Soc. America* 97(1): 37-63.
- Prendini L. 2004: The systematics of southern african *Parabuthus* Pocock: revisions to the taxonomy and key to the species. *J. Arachnol.* 32(1): 109-186.
- Quiroga M., De Souza L., Parilla-Alvarez P. & Manzanilla J. 2004: The first report of *Tityus* in Anzoátegui State, Venezuela. A new species. *J. Venom. Anim. Toxins*, 10 (1): 10-33.
- Rojas-Runjaic F. J. M. 2004: Un nuevo escorpión del género *Chactas* Gervais, 1844 de una cueva de la Sierra de Perijá, Venezuela. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 245-253.
- Saavedra J. P. & Sissom W. D. 2004: A new species of the genus *Vaejovis* endemic to the balsas basin of Michoacan, Mexico. *J. Arachnol.* 32: 539-544.
- Sissom W. D. & González Santillán 2004: A new species and new records for the *Vaejovis nitidulus* group, with a key to the Mexican species. *Texas Mem. Mus., Spel. Mon.*, 6: 1-8.
- Sotgiu M. E. & Fet V. 2004: The systematics of the scorpion subfamily *Uroctoninae*. *Rev. Ibérica Aracnol.* 10: 81-128.
- Teruel R. O. 2004: Primer registro de partenogénesis en *Centruroides gracilis* (Latreille, 1804). *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 141-142.
- Teruel R. O. 2004: Taxonomía del complejo *Alayotityus nanus*. Segunda parte: Descripción de una nueva especie. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 259-268.
- Teruel R. O. & Díaz D. 2004: La subfamilia *Diplocentrinae* en Cuba. Primera parte: *Heteronebo nibujon* Armas 1984 y descripción de una especie nueva del género *Cazierius* Francke, 1978. *Rev. Ibérica Aracnol.* 9: 191-203.

Přehled taxonů štirů popsaných v roce 2004

čeleď	rod, druh	výskyt
Bothriuridae Simon, 1880	<i>Brachistosternus ochoai</i> Ojanguren Affilastro, 2004	Chile
	<i>Pachakutej</i> Ochoa, 2004	Peru
	<i>Pachakutej juchui</i> Ochoa, 2004	Peru
	<i>Pachakutej oscari</i> Ochoa, 2004	Peru
Buthidae C. L. Koch, 1837	<i>Alayotityus feti</i> Teruel, 2004	Kuba
	<i>Ananteris evellynae</i> Lourenço, 2004	Brazílie
	<i>Ananteris nairae</i> Lourenço, 2004	Brazílie
	<i>Ankaranocharmus</i> Lourenço, 2004	Madagaskar
	<i>Ankaranocharmus pauliani</i> Lourenço, 2004	Madagaskar
	<i>Buthacus striffleri</i> Lourenço, 2004	Afghánistán
	<i>Buthus draa</i> Lourenço & Slimani, 2004	Maroko
	<i>Buthus ibericus</i> Lourenço & Vachon, 2004	Španělsko
	<i>Buthus montanus</i> Lourenço & Vachon, 2004	Španělsko
	<i>Centruroides balsasensis</i> Ponce Saavedra & Francke, 2004	Mexiko
	<i>Compsobuthus andresi</i> Lourenço, 2004	Indie
	<i>Grosphus darainensis</i> Lourenço et al., 2004	Madagaskar
	<i>Grosphus mahafaliensis</i> Lourenço et al., 2004	Madagaskar
	<i>Grosphus simoni</i> Lourenço et al., 2004	Madagaskar
	<i>Hottentotta acostai</i> Lourenço, 2004	Čad
	<i>Orthochiroides socotrensensis</i> Kovařík, 2004	Jemen (Sokotra)
	<i>Orthochirus afghanus</i> Kovařík, 2004	Afghánistán
	<i>Orthochirus feti</i> Kovařík, 2004	Uzbekistán
	<i>Orthochirus gromovi</i> Kovařík, 2004	Turkmenistán
	<i>Orthochirus heratensis</i> Kovařík, 2004	Afghánistán
	<i>Orthochirus iran</i> Kovařík, 2004	Írán
	<i>Orthochirus iraqus</i> Kovařík, 2004	Írák
	<i>Orthochirus jalalabadensis</i> Kovařík, 2004	Afghánistán
	<i>Orthochirus samrhelsis</i> Kovařík, 2004	Afghánistán
	<i>Orthochirus sobotniki</i> Kovařík, 2004	Írán
	<i>Orthochirus varius</i> Kovařík, 2004	Írán
	<i>Orthochirus zagrosensis</i> Kovařík, 2004	Írán
	<i>Parabuthus cimmani</i> Kovařík, 2004	Somálsko
	<i>Tityobuthus antsingy</i> Lourenço & Goodman, 2004	Madagaskar

Heterometrus rolciki Kovařík, 2004, ♂ holotyp

Heterometrus mysorensis Kovařík, 2004, ♂ holotyp

Alayotityus feti Teruel, 2004, ♀

Babycurus buettneri Karsch, 1886, ♀ holotyp, je dost poškozena

Babycurus buettneri Karsch, 1886, ♂ „neotyp“

Babycurus buettneri Karsch, 1886, ♀ lectotyp
synonymizovaného *Babycurus johnstonii* Pocock,
1896

Orthochiroides socotrensis Kovařík, 2004

Orthochirus heratensis Kovařík, 2004, ♂ holotyp

Přehled taxonů štirů popsáných v roce 2004

čeleď	rod, druh	výskyt
Buthidae C. L. Koch, 1837	<i>Tityobuthus palidus</i> Lourenço, 2004	Madagaskar
	<i>Tityus anasilviae</i> Armas & Abud Antun, 2004	Dominikánská republika
	<i>Tityus elizabethae</i> Lourenço & Bruehmueller Ramos, 2004	Brazílie
	<i>Tityus gonzalespongai</i> Quiroga et al., 2004	Venezuela
	<i>Tityus manakai</i> González-Sponga, 2004	Venezuela
	<i>Tityus potameis</i> Lourenço & Ponce de Leão Giupponi, 2004	Brazílie
	<i>Tityus septentrionalis</i> Armas & Abud Antun, 2004	Dominikánská republika
	<i>Troglohopalurus</i> Lourenço et al., 2004	Brazílie
	<i>Troglohopalurus translucidus</i> Lourenço et al., 2004	Brazílie
	<i>Hoffmanniadrurus</i> Fet & Soleglad, 2004	Mexiko
Caraboctonidae Kraepelin, 1905		
Chactidae Pocock, 1893	<i>Chactas viloriai</i> Rojas-Runjaic, 2004	Venezuela
	<i>Broteochactas macrochela</i> González-Sponga, 2004	Venezuela
	<i>Broteochactas parimensis</i> González-Sponga, 2004	Venezuela
	<i>Brotheas henriquesi</i> Lourenço & Machado, 2004	Brazílie
	<i>Brotheas ocamoi</i> González-Sponga, 2004	Venezuela
	<i>Brotheas wareipai</i> González-Sponga, 2004	Venezuela
	<i>Neochactas macrochela</i> (González-Sponga, 2004)	Venezuela
	<i>Neochactas mottai</i> (Lourenço & Araújo, 2004)	Brazílie
	<i>Anuroctonus pococki pococki</i> Soleglad & Fet, 2004	USA – Kalifornie
	<i>Anuroctonus pococki bajae</i> Soleglad & Fet, 2004	Mexiko
Euscorpiidae Laurie, 1896	<i>Euscorpiops kubani</i> Kovařík, 2004	Laos
Hemiscorpiidae Pocock, 1893	<i>Heteroscorpion rasilimanai</i> Lourenço & Goodman, 2004	Madagaskar
Scorpionidae Latreille, 1802	<i>Heterometrus beccaloniae</i> Kovařík, 2004	Indie
	<i>Heterometrus cimmani</i> Kovařík, 2004	Thajsko, Vietnam
	<i>Heterometrus mysorensis</i> Kovařík, 2004	Indie
	<i>Heterometrus nepalensis</i> Kovařík, 2004	Nepál
	<i>Heterometrus rolciki</i> Kovařík, 2004	Indie
	<i>Heterometrus sejnai</i> Kovařík, 2004	Thajsko
	<i>Heterometrus ubicki</i> Kovařík, 2004	Indie
	<i>Bioculus parvulus</i> Martín-Frías, 2004	Mexiko
	<i>Cazierius paradoxus</i> Teruel & Díaz, 2004	Kuba
	<i>Diplocentrus bereai</i> Armas & Martín-Frías, 2004	Mexiko
Vaejovidae Thorell, 1876	<i>Diplocentrus melici</i> Armas, Martín-Frías & Berea, 2004	Mexiko
	<i>Vaejovis cisnerosi</i> Saavedra & Sissom, 2004	Mexiko
	<i>Vaejovis norteno</i> Sissom & Gonzáles, 2004	Mexiko

Orthochirus jalalabadensis Kovařík, 2004, ♀ alotyp

Orthochirus jalalabadensis Kovařík, 2004, ♂ holotyp

Euscorpiops kubani Kovařík, 2004, ♂ paratyp

SUMMARY Scorpion news for 2004

The table is an overview of scorpion taxa described in 2004. The literature is too voluminous for comprehensive presentation, and I have therefore selected only papers which include taxonomic changes and additions or are in my opinion otherwise significant.

Two revisions appeared in 2004, one with a key to the South African species of the genus *Parabuthus* (Prendini, 2004), and the other of the genus *Heterometrus* attractive to breeders, with photographs of all the species (Kovařík, 2004). Breeders may find captivating a report in which Rolando Teruel for the first time describes parthenogenesis in the species *Centruroides gracilis*. The genus *Caribetityus* Lourenço, 1999 was synonymized with *Tityus* C. L. Koch, 1836. Newly described was the genus *Hoffmannihadrurus* Fet & Soleglad, 2004, to which were transferred from the genus *Hadrurus* Mexican species *H. aztecus* (Pocock, 1902) and *H. gertschi* (Soleglad, 1976). Another new genus, endemic to Peru, is *Pachakutej* Ochoa, 2004, which apart from the new species listed in the table includes also species transferred from the genus *Orobothriurus*, namely *P. crassimanus* (Maury, 1976), *P. inca* (Maury, 1976), *P. iskay* (Acosta & Ochoa, 2001) and *P. peruvianus* (Mello-Leitao, 1948). A number of new species was described also by Lourenço. For Spanish species of the genus *Buthus* is as a co-author listed Max Vachon, who passed away already in 1991 and could not thus see the type specimens of *Buthus ibericus* Lourenço & Vachon, 2004 that were found only in September 2003, neither could he possibly participate in preparation of the final manuscript draft. Apart from the species shown in the table, also described was *Buthacus mahraoui* Lourenço, 2004 from Morocco, which, however, was in 2005 declared a nomen dubium.

In 2004 also appeared an article on scorpions of Gabon by Prendini, who had completed the work some time before publication of my revision of *Babycurus* (2000) and had to make corrections in his manuscript. However, he revived *B. neglectus* Kraepelin, 1896 as a valid species without seeing its lectotype designated by me. In the key he states that this species has movable fingers with ten rows of granules, in contrast with *B. kirki*, which has nine rows of granules (Prendini, 2004: 238). Unfortunately, he has not seen the holotype of *B. kirki* either. Both the holotype of *B. kirki* and the lectotype of *B. neglectus* have movable fingers with nine rows of granules and the last row has two external and no internal granules (see Fig. 7 in Kovařík, 2000: Revision of *Babycurus* with descriptions of three new species. Acta Soc. Zool. Bohem. 64: 235-265). Prendini informs us about rediscovering the holotype female of *B. buettneri*, which makes invalid the neotype designated by me in 2000. However, examinations of the holotype (damaged female) and of the invalid neotype (adult male) lead me to conclude that they both belong to the same species (see photos above), and consequently that the conclusions published in my revision (2000) are correct. Valid species thus are *Babycurus buettneri* Karsch, 1886 (= *Babycurus johnstonii* Pocock, 1896 **syn. n.**) and *Babycurus kirki* (Pocock, 1890) **comb. n.** (= *Babycurus neglectus* Kraepelin, 1896 **syn. n.**). It is a pity that this genus was studied by two arachnologists independently, without correlation. In November 2004 Prendini wrote me that he agrees with my conclusions: *B. neglectus* probably is synonymous with *B. kirki* and *B. kirki* is probably distinct from *B. buettneri* as well.

František Kovařík